

Sigorta acenteleri arasında verilen işler nedeni ile elde edilen komisyonların KDV ve BSMV karşısında durumu ve fatura düzeni

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-BSMV-1081
Tarih	24.07.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ KATMA DEĞER VERGİSİ GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 39044742-BSMV-1081

24/07/2013

Konu : Sigorta acenteleri arasında verilen işler nedeni ile elde edilen komisyonların KDV ve BSMV karşısında durumu ve fatura düzeni

İlgi dilekçenizde acenteler arasında yapılan iş tekliflerinin değerlendirilmesi sonucu elde edilen komisyonların ve aktiflerinde kayıtlı bulunan nakil vasıtalarının ve demirbaşların satılması halinde vergi uygulamaları konusunda görüş talep edilmektedir.

I- GİDER VERGİLERİ KANUNU AÇISINDAN

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinde; "Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir." hükmü,

01.08.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5766 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle değişik 30 uncu maddesinde ise, "Banka ve sigorta muameleleri vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder. Sigorta aracıları tarafından yapılan sigorta işlemlerinde de verginin mükellefi sigorta şirketleridir." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 26.07.2008 tarihli ve 26948 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 86 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "A- Sigorta İşlemlerinde BSMV Mükellefi" başlıklı bölümünde; "...6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesi uyarınca, verginin doğması için sigorta şirketlerince bir muamele yapılması ve bu muamele sonucunda lehe nakden veya hesaben para alınması gerekmektedir. Ayrıca, 5766 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle değişik 6802 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre, sigorta aracıları tarafından yapılan sigorta işlemlerinde de verginin mükellefi sigorta şirketleridir.

6802 sayılı Kanunda değişiklikler yapan 5766 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin yürürlüğe girmesinden önceki uygulamaya göre sigorta işlemlerinde BSMV'nin mükellefi, sigorta şirketleri ile bu şirketler tarafından sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi verilen sigorta acenteleriydi. Ancak, 5766 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler uyarınca, 1/8/2008 tarihinden itibaren sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acenteleri ile sigorta acenteliği bulunan banka şubeleri tarafından yapılan sigorta işlemleri de dahil olmak üzere bütün sigorta işlemlerinde verginin mükellefi sigorta şirketleridir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, bütün sigorta işlemlerinde verginin mükellefi sigorta şirketleri olup, sigorta acenteleri ve brokerlar tarafından yapılan sigorta işlemleri ile bunların aktiflerinde bulunan demirbaş veya nakil vasıtalarının satış işlemleri BSMV nin konusuna girmemektedir.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ (KDV) KANUNU AÇISINDAN

3065 sayılı KDV Kanununun;

1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

17/4-e maddesinde, banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler ve sigorta aracılarının sigorta şirketlerine yaptığı sigorta muamelelerine ilişkin işlemlerinin KDV den istisna olduğu

hükme bağlanmıştır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 2 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, sigorta aracıları sigorta acentesi ve brokerleri olarak sayılmış olup aynı maddenin (m) bendinde ise sigorta acentesi; ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen,

sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişi olarak tanımlanmıştır.

KDV Kanununun uygulanması bakımından gerçek veya tüzel kişilerin sigorta şirketi, broker, sigorta acentesi veya tali acente olup olmadığının belirlenmesinde, yukarıdaki Kanun hükümlerinde belirtilen şartların varlığının araştırılması gerekmektedir.

Buna göre;

1- 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 2 inci maddesine göre sigorta aracılık hizmetleri faaliyeti yürüten Şirketiniz tarafından sigorta şirketlerine sigorta muamelelerine ilişkin olarak verilen hizmetler, KDV Kanununun 17/4-e maddesine göre vergiden istisnadır.

2- Sigorta şirketleri tarafından Şirketinize ödenen komisyonun diğer sigorta aracılara veya tali acentelere aktarılan kısmı ise istisna kapsamında değerlendirilmeyerek KDV ye tabi tutulacaktır.

3- Sigorta acente ve brokerlerinin aktifinde kayıtlı olan demirbaş veya nakil vasıtalarının satış işlemi sigorta muamele işlemi kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, KDV Kanununun 1/1 inci maddesine göre KDV ye tabi olacaktır.

III- VERGİ USUL KANUNU AÇISINDAN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu hükme bağlanmıştır.

243 ve 246 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde, sigorta acente ve prodüktörleri ile sigorta ve reasürans brokerleri tarafından sigorta şirketlerine sağlanan hizmetler nedeniyle ödenen komisyon bedelleri için sigorta şirketleri tarafından "Sigorta Komisyon Gider Belgesi" düzenleneceği ve acente, prodüktör ve brokerlerin bu bedeller için ayrıca fatura düzenlemeyecekleri ve bu bedelleri sigorta komisyon gider belgesine istinaden hasılat kaydedecekleri açıklanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre;

1- Başka bir sigorta acentesinden alınan iş karşılığı düzenlenecek poliçe kapsamında sigorta şirketi tarafından sigorta komisyon gider belgesi düzenlenmek suretiyle elde edilen aracılık hizmet bedelinden iş getiren sigorta acentesine ödenecek komisyon için fatura,

2- Brokerin sigorta acentesinden veya sigorta acentesinin brokerden aldığı işler karşılığında ödenen komisyonlar için fatura,

3- Brokerin başka bir brokere yaptığı iş karşılığında ödenen komisyonlar için fatura,

4- Sigorta acenteleri ile brokerlerin aktiflerinde bulunan demirbaş ve nakil vasıtalarının satışı durumunda bu satışlar için acenteler tarafından alıcıya fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026